

załącznik nr 4 do ogłoszenia
konkursu na kandydata na stanowisko
Dyrektora Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie

**PROGRAM DZIAŁANIA
TEATRU IM. STEFANA JARACZA W OLSZTYNIE
NA OKRES OD 1.09.2023r. DO 31.08.2028r.**

I. DIAGNOZA

Teatr im. Stefana Jaracza to najstarsza i najważniejsza scena Warmii i Mazur. To jednocześnie jedyna scena dramatyczna w Olsztynie. W 2025 roku będzie świętować jubileusz 100-lecia. Piękny budynek teatru, łączący zmodernizowane formy klasycyzujące i wpływy art deco, został kompleksowo wyremontowany w latach 2008-2013. Teatr posiada cztery sceny, z czego widownia tej największej może pomieścić bez mała pół tysiąca widzów. Można jednak odnieść wrażenie, że w ostatnich latach Teatr ten nie miał szczęścia do dyrektorów, którzy byliby zdolni uwolnić jego artystyczny i ponadlokalny potencjał. Na aktualną – trudną – sytuację Teatru Jaracza wpływa wieloletni konflikt części zespołu najpierw z dyrektorem Januszem Kijowskim, a następnie z dyrektorem Zbigniewem Brzozą. Podczas wielu rozmów z pracownikami Teatru przekonałem się, że jest to konflikt wciąż żywy, a podsycą go zarówno sposób zarządzania tą instytucją, jak i jej struktura organizacyjna. Zespół aktorski to jeden z głównych atutów Teatru Jaracza. Wielopokoleniowy, zgrany, różnorodny, utalentowany. Jednocześnie na zespole tym odcisnęło się piętno konfliktów z poprzednimi dyrektorami. Dlatego najważniejsze w tym wymiarze zadanie stojące przed nową dyrekcją Jaracza, to odbudowanie pełnej zaufania współpracy z zespołem. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa i przynależności, współdecydowania i podmiotowości, komunikacja oparta na otwartości i obustronnym zrozumieniu potrzeb, troska, by w procesie pracy unikać sytuacji o charakterze przemocowym, odpowiednie budowanie repertuaru przez zapraszanie do współpracy twórców i twórczyń o potwierdzonych umiejętnościach.

Przez ostatnie lata Teatrem Jaracza zarządzali aktywni reżyserzy, bardziej skupieni na swojej pracy twórczej niż zarządzaniu skomplikowanym organizmem, jakim jest teatr zatrudniający 125 pracowników (stan na koniec 2021r.). Widać to również na poziomie programu artystycznego: w czasie swojej kadencji dyrektor Brzoza wyreżyserował aż siedem przedstawień. Teatr zamiast wychodzić naprzeciw realnym potrzebom widzów półtoramilionowego województwa i realizować misję, de facto realizował osobiste ambicje dyrektorów-reżyserów. Dyrektor Brzoza nie powołał nawet Rady Doradczej Teatru przewidzianej w statucie.

Tymczasem fakt, że Teatr Jaracza to miejsce pracy dla 125 pracowników etatowych, ma fundamentalne znaczenie. Tłumienie potencjału wieloletnich, zasłużonych pracowniczek i pracowników teatru; nadprodukcja premier i ich niska eksploatacja; zanegowanie podstawowych zasad komunikacji; podsycanie konfliktów – to problemy najczęściej wymieniane przez osoby zatrudnione w teatrze, z którymi udało mi się porozmawiać. Niepokoją również braki kadrowe zwłaszcza na stanowiskach tak ściśle odpowiadających za kondycję finansową teatru, jak główna księgowia czy specjalista/ka ds. impresariatu.

Jednocześnie zespół Teatru Jaracza ma wybitny potencjał, o czym świadczą jego sukcesy artystyczne. Największy z nich to oczywiście **Nagroda Grand Prix na Festiwalu Boska Komedia dla spektaklu „Łatwe rzeczy” w reż. Anny Karasińskiej**. Również nagrody dla „*Baśni o pięknej Parysadzcie i ptaku Bulbulezarze*” w reż. Jarosława Kiliana oraz spektaklu „*Panny z Wilka*” w reż. Krzysztofa Rekowskiego na opolskim Festiwalu Klasyki Żywej, należy uznać za duże wyróżnienie. Potencjał ten wskazuje, że po zażegnaniu konfliktów i odpowiednim poprowadzeniu zespołu, jest realna szansa na jeszcze większe osiągnięcia. Cieszy również obecność w repertuarze Jaracza „*Dziadów*” Mickiewicza, a także tematyki ważnej i specyficznej dla regionu „*Na tropach Smętka*” w reż. Rudolfa Ziolo, czy adaptacji ważnych dzieł literackich

jak „*Prawiek i inne czasy*” Olgi Tokarczuk w reż. Igora Gorzkowskiego (premiera zaplanowana na wiosnę 2023), czy „*Czas porzucenia*” Eleny Ferrante w reż. Weroniki Szczawińskiej. Są to z pewnością kierunki, które zamierzam kontynuować. W repertuarze Jaracza są też lżejsze propozycje tj. „*Czyż nie dobija się koni*”, „*Sztuka kochania Polaków*” w reż. Joanny Drozdy, co też postrzegam jako udaną próbę wyjścia naprzeciw oczekiwaniom szerokiego grona widzów. Ewidentną luką w ofercie programowej jest brak kompleksowej propozycji dla młodzieży. Za niedopuszczalną uznaję sytuację, w której spektakle mimo tego, że cieszyły się popularnością wśród widzów i krytyków (tj. „*Nasza klasa*” w reż. Adama Nalepy, „*Jak wam się podoba*” w reż. Krzysztofa Rekowskiego), nie są grane z powodu konfliktu dyrektora z częścią zespołu.

Organizowanie dwóch festiwali w ciągu sezonu: Olsztyńskich Spotkań Teatralnych (festiwalu z trzydziestoletnią tradycją) i Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Via Carpatia według autorskiego pomysłu dyr. Brzozy, to w mojej ocenie zdecydowanie za dużo. Festiwal Via Carpatia nie osadził się w świadomości mieszkańców województwa ani środowiska teatralnego. Idea **Olsztyńskich Spotkań Teatralnych** jest dużo bardziej czytelna i rozpoznawalna. To z niej należy uczynić wydarzenie o randze ponadregionalnej, rozbudowując o pokazy spektakli z zagranicy, taniec oraz wydarzenia interdyscyplinarne (koncerty, wystawy, warsztaty) organizowane we współpracy z innymi instytucjami kultury w Olsztynie.

Za świetną uważam inicjatywę wakacyjnych pokazów spektakli Teatru Jaracza wystawianych w niepowtarzalnej scenerii warmińskich i mazurskich zamków gotyckich. Zamierzam ją kontynuować. Pozytywnie oceniam również Studium Reportażu i uważam, że należy w miarę możliwości rozwijać tę inicjatywę, kierując ją bardziej w stronę pisania tekstów na scenę. **Brakuje** natomiast przemyślanej, **systemowej oferty dla debiutów reżyserskich**, która zapewniałaby komfort pracy osobie debiutującej, jak i zespołowi teatru.

Udostępnione kandydatom sprawozdania finansowe za 2020 i 2021 obrazują przede wszystkim lata pandemiczne, dla wszystkich teatrów bardzo trudne, a co najważniejsze: niemiarodajne. Niewątpliwie jednak w raportach Teatru Jaracza z wykonania budżetu w latach 2020 - 2021 uwagę zwraca **niski poziom wpływów z działalności**. W roku 2021 to 614 554,36 PLN (przed pandemią w 2019 było to 1 642 830,48 PLN). Ponadto **strata 390 835,70 PLN na koniec 2021** przy kosztach amortyzacji 1 296 990,20 PLN jest co prawda akceptowalna, jednak dążeniem dyrektora teatru powinno być zamykanie bieżącego roku finansowego na plusie.

II. PROGRAM DZIAŁANIA

II.1. Wizja działalności i cele strategiczne Teatru

1. Zapewnienie pracy wszystkim etatowym pracownikom Teatru poprzez budowanie repertuaru w oparciu o **stały zespół aktorski** (ograniczyć do minimum zatrudnianie aktorów gościnnych), oraz wykorzystując **pracownie teatralne** (kultywowanie rzemiosła teatralnego).
2. **Budowanie silnej instytucji** opartej na pracy i zaangażowaniu wieloletnich pracowników Teatru Jaracza (zapewniają ciągłość instytucji i pamięć instytucjonalną) oraz lokalnych zasobach kadrowych. Odbudowanie zaufania zespołu Teatru do dyrekcji.
3. **Znalezienie balansu między liczbą nowych premier a eksploatacją tytułów obecnych w repertuarze** (ograniczyć nadprodukcję).
4. Budowanie **repertuaru z myślą o widzach z całego regionu Warmii i Mazur** (również tych wykluczonych komunikacyjnie) i ich zróżnicowanych potrzebach (repertuar dla różnych grup wiekowych, różnorodny gatunkowo) z podziałem na:
 - **DUŻA SCENA** (repertuar klasyczny, popularny, lektury szkolne, kanon)

- **SCENA KAMERALNA** (lit. spoza kanonu, współczesna dramaturgia)
 - **SCENA MARGINES** (debiuty, eksperymenty)
 - **SCENA IM. A. SEWRUKA** (dyplomy)
5. Współpraca i **budowanie partnerstw z instytucjami wojewódzkimi** oraz organizacjami pozarządowymi, które działają na terenie Warmii i Mazur.
 6. Podejmowanie tematyki ważnej i specyficznej dla regionu Warmii i Mazur.

II.2. Zarys programu działania instytucji na 5 sezonów (2023-2028)

Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie nie może sobie pozwolić na zamknięcie się w wąskiej specjalizacji. Jego repertuar musi zadowolić różne grupy widzów: miłośników klasyki, komedii, współczesnej dramaturgii; zarówno młodzież, jak i emerytów. Dlatego zaprosiłem do współpracy reżyserów i reżyserki z różnorodnym językiem i stylistyką. Planując kolejne sezony zostawiam też przestrzeń dla **Sceny Inicjatyw Aktorskich**, która dopełni repertuar propozycjami – z reguły lżejszymi – wybranymi przez aktorów i aktorki z zespołu Teatru Jaracza. Układając sezonowy repertuar będę kierować się optymalnym wykorzystaniem wszystkich członków zespołu artystycznego, ich możliwości i potrzeb.

Repertuar Teatru im. Stefana Jaracza będzie opierał się na trzech filarach:

1. **Odnawianie i redefiniowanie klasyki** (polskiej i światowej) jako narzędzia promowania fundamentalnych zasad i wartości;
2. **Inspirowanie i wspieranie rozwoju nowej dramaturgii**, która umożliwia zrozumienie przemian społecznych i cywilizacyjnych, z naciskiem na opowiadanie historii regionu Warmii i Mazur;
3. **Otoczenie opieką działań eksperymentalnych.**

Ad. 1 **Wystawianie klasyki – chcę sprawić, aby pewien kanon tekstów – dramatycznych i nie tylko – był przywracany do życia na scenie.** Podczas swojej dyrekcji dołożę wszelkich starań, aby na afisz Teatru Jaracza wróciły takie tytuły jak „*Wesele*”, „*Kartoteka*”, „*Krzyżacy*”, „*Mewa*”, „*Zemsta*”. To tytuły tej miary wystawiane w przemyślany sposób za dyrekcji Aleksandra Sewruka wyniosły tę scenę do rangi Teatru o ponadlokalnym znaczeniu.

Ad.2 **Będę również dążyć do włączenia do repertuaru dramatu współczesnego**, który odzwierciedla obecną rzeczywistość, jej paradoksy i obsesje, oraz reaguje na palące kwestie. Olga Tokarczuk w mowie noblowskiej zauważa: „*Coś, coś się wydarza, a nie zostaje opowiedziane, przestaje istnieć i umiera. Wiedzą o tym bardzo dobrze nie tylko historycy, ale także (a może przede wszystkim) wszelkiej maści politycy i tyrani. Ten, kto ma i snuje opowieść – rządzi.*”.

Ad.3 Na Scenie Margines **chcę otoczyć opieką działania** odważne, nieoczywiste, **łącznie ze sobą różne dziedziny sztuki** poprzez projekt Mikrorezydencji i kuratorowanego przez Martę Miłoszewską cyklu debiutów reżyserskich.

Główne wątki tematyczne proponowanego programu teatralnego:

- **WARMIACY I MAZURZY** – wybitne postaci urodzone lub związane z regionem: **Mikołaj Kopernik** „*Mikołaj Kopernik. Twórca nowego nieba*” Jeremiego Wasiutyńskiego; **Feliks Nowowiejski**; **Ignacy Krasicki** (biskup warmiński), **Tadeusz Nowakowski** (autor powieści „*Obóz wszystkich Świętych*”, który urodził się w Olsztynie), **Erich Mendelsohn**.
- **OLSZTYN KOCHAM** – książki i filmy do adaptacji i reinterpretacji, których akcja dzieje się w Olsztynie lub w okolicy: „*Czyściec zwany Kortau*” Stanisława Piechockiego;

„Gniew” Zygmunta Miłoszewskiego; film „Dancing w kwaterze Hitlera” Jana Batoiego; „Róża” Wojciecha Smarzowskiego; „Trochę słońca” Stanisława Barei (Mazury w obiektywie Barei); „Archipelag ludzi odzyskanych” Igora Newerlego; „Pan Samochodzik” Zbigniewa Nienackiego.

Zaproszę również do współpracy olsztyńskie środowisko literackie (**Kazimierza Brakonieckiego, Mariusza Sieniewicza, Włodzimierza Kowalewskiego, Tamarę Boldak-Janowską, Alicję Bykowską-Salczyńską**). Zamierzam nawiązać współpracę z **Jaromirem Wroniszewskim i Markiem Markiewiczem** – autorami słuchowisk z Radia Olsztyn.

Planuję **osiem premier w sezonie** (z czego trzy to dyplomy aktorskie na Scenie Sewruka): dwie/trzy na Dużej Scenie – duże produkcje z optymalnym wykorzystaniem zespołu aktorskiego, oraz trzy/cztery mniejsze na scenach Kameralnej i Margines.

Kontynuacja linii programowej. Po konsultacji z pracownikami i pracowniczkami Teatru Jaracza zaprosiłem do współpracy reżyserki i reżyserów, którzy z powodzeniem reżyserują w Jaraczu od lat (**Igor Gorzkowski, Weronika Szczawińska, Jarosław Kilian, Piotr Ratajczak, Anna Karasińska, Joanna Drozda**). Zaprosiłem też reżyserki i reżyserów uznanych, a nie pracujących jeszcze z naszym zespołem, takimi jak **Ewelina Marciniak, Wiktor Rubin, Marcin Wierzchowski, Jan Klata czy Marcin Liber**. W najbliższych pięciu sezonach pojawią się także nowe nazwiska jak: **Katarzyna Minkowska, Agnieszka Jakimiak, Cezary Tomaszewski, Michał Siegoczyński czy Justyna Łagowska**. Zamierzam również zapraszać do pracy reżyserów i reżyserki młodszego pokolenia (**Pamela Leończyk, Sławomir Narloch, Tomasz Fryzeł, Wojtek Rodak**). **Marta Miłoszewska** – dziekanka Wydziału Reżyserii Warszawskiej Akademii Teatralnej i olsztynianka – będzie realizować kuratorski cykl debiutów reżyserskich na temat Warmii i Mazur.

SPEKTAKLE

Wszyscy wymienieni poniżej artyści i artystki potwierdzili zainteresowanie współpracą. Do ustalenia pozostają kwestie praw do tekstów/doprecyzowanie terminów. W niektórych przypadkach wybór tekstu nastąpi na kolejnych etapach pracy (po zapoznaniu się z zespołem aktorskim i możliwościami tech. scen). Moje wybory repertuarowe podyktowane są również możliwością wzięcia udziału w konkursach ministerialnych w ramach „Klasyki żywej” czy „Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej”. Liczbę nowych premier będę starał się dostosowywać do możliwości eksploatacyjnych i finansowych teatru zostawiając przestrzeń na realizację takich projektów jak **Scena Inicjatyw Aktorskich, Debiuty Reżyserskie i Mikrorezydencje**.

Sezon 2023/2024

1. **„WESELE”** St. Wyspiański, reż. **Sławomir Narloch**. Spektakl będzie próbą przeczytania "Wesela" jako libretta koncertu o... miłości, wielkiego traktatu o uczuciach, aktu wiary w ich potęgę. Przedstawienie Sławomira Narlocha – twórcy, świetnie przyjętej przez publiczność „*Alicji Kraina Czarów*” w Teatrze Narodowym w Warszawie – będzie spektaklem ludzi młodych. Próbą ożywienia tęsknot, zauroczeń i marzeń z 1901 roku poprzez muzykę i śpiew.
2. **„PAN SAMOCHODZIK”** Z. Nienacki, reż. **Piotr Ratajczak**. „Pan Samochodzik” to seria książek Zbigniewa Nienackiego, która przyniosła pisarzowi największą sławę. Powieść o przygodach historyka sztuki i detektywa amatora zostanie przeniesiona na scenę przez Piotra Ratajczaka, który w 2013 roku wystawił w Jaraczu kultowy spektakl „*Stawiam na Tolka Banana*”.

3. „KARTOTEKA” T. Różewicz, reż. **Jarosław Kilian**. Przedstawienie będzie próbą współczesnej interpretacji dramatu Różewicza. Jego główną postacią jest Bohater, człowiek o świadomości rozbitej przez historię XX wieku, odmawiający udziału w rzeczywistości. Trwa głównie w pozycji horyzontalnej, przez jego łóżko przebiega wielkomiejska ulica... Nie wiemy, czy to świat realny, sen czy wspomnienie. Spektakl wyreżyseruje Jarosław Kilian, twórca doskonale znany olsztyńskiej publiczności.
4. „BAREJA” reż. **Agnieszka Jakimiak**. Spektakl nominowanej w 2022 roku do nagrody Paszporty „Polityki” Agnieszki Jakimiak na podstawie kultowych filmów i seriali Stanisława Barei, uznawanych za jedne z najistotniejszych filmowych obrazów PRL-u. Są one niedoścignionym punktem odniesienia dla autorów komedii i na stałe wpisały się w siatkę pojęć i wyobrażeń o komunizmie w Polsce.
5. „WIECZNY POCZĄTEK. WARMIA I MAZURY” reż. **Marta Miłoszewska**. Spektakl na podstawie reportażu Beaty Szady, która przemierza Warmię i Mazury, szukając odpowiedzi na pytanie o tożsamość. Spektakl wyreżyseruje Marta Miłoszewska – olsztynianka, która w Jaraczu zrealizowała m.in. spektakl dla młodzieży *„Kajko i Kokosz”*.
6. Autorski projekt performatywno-teatralny **Anny Karasińskiej** laureatki Nagrody Grand Prix Festiwalu Boska Komedia 2022 za spektakl *„Łatwe rzeczy”* w Teatrze Jaracza w Olsztynie.

Dyplomy: „PIEŚNI I PIOSENKI FELIKSA NOWOWIEJSKIEGO” reż. **Cezary Tomaszewski**, „KIEDY PRZYCHODZILI” reż. **Piotr Wawer**, (tytuł do ustalenia) reż. **Wojtek Rodak**

Sezon 2024/2025

1. „MEWA” A. Czechowa reż. **Igor Gorzkowski**. Dramat Czechowa przyglądający się losom ludzi uwikłanych w miłości, kłamstwa i własną niemoc. W dusznej atmosferze trudnych i subtelnym wzajemnych zależności toczy się smutna, ironiczna opowieść o niespełnieniu i osamotnieniu. Reżyserem spektaklu będzie Igor Gorzkowski, doskonale znany olsztyńskiej publiczności.
2. „MITOLOGIA” reż. **Justyna Łagowska**. Grecka mitologia uwspółcześiona i przeniesiona na scenę przez scenografkę, kostiumografkę i reżyserkę Justynę Łagowską.
3. „ZŁE WYCHOWANIE” reż. **Jędrzej Piaskowski**. Przedstawienie na motywach filmu Pedro Almodovara, który przygotowuje tandem twórczy Hubert Sulima i Jędrzej Piaskowski, laureaci rozlicznych nagród, w tym nagrody głównej w konkursie „Klasyka Żywa” za spektakl *„Nad Niemnem”*.
4. „MATRYMONIUM” reż. **Klaudia Hertung-Wójciak**. Spektakl inspirowany reportażem Alicji Urbanik-Kopeć *„Matrymonium. O małżeństwie nieromantycznym”*. Podążając za intuicją autorki zamierzam zbadać XIX i XX-wieczny oraz współczesny rynek matrymonialny obecnego województwa warmińsko-mazurskiego. Scenariusz do spektaklu powstanie na podstawie materiałów archiwalnych (artykułów prasowych, anonsów i in.), wywiadów pogłębionych z osobami mieszkającymi w Olsztynie oraz warsztatów improwizacyjnych z zespołem.
5. „LATA” Annie Ernoux (Laureatki Literackiej Nagrody Nobla z 2022 roku), reż. **Tomasz Fryzeł**. Teatralna adaptacja tekstu francuskiej noblistki rozpisana na sześciuosobową obsadę, potraktowana jako matryca doświadczenia – model, poprzez pryzmat którego można myśleć o swojej biografii, o strumieniu swojego życia.

Dyplomy: **Jagoda Szelc, Daria Kopiec, Piotr Głowacki.**

Sezon 2025/2026 (Jubileusz 100-lecia sceny i 80-lecia Teatru Jaracza)

Jubileuszowy sezon otworzy spektakl „*Krzyżacy*” H. Sienkiewicza w reżyserii **Jana Klaty**; **Ewelina Marciniak** przygotowuje koprodukcję polsko-niemiecką z Festiwałem Ruhrfestspiele Recklinghausen; **Weronika Szczawińska** wystawi adaptację powieści Waltera Kempowskiego „*Wszystko na darmo*”; **Katarzyna Minkowska** wyreżyseruje spektakl dla młodzieży, a Marcin Wierzchowski adaptację powieści „*Każdy umiera w samotności*” Hansa Fallada. W planach jest również wystawienie „*Panny Maliczewskiej*” – komedii Zapolskiej, kontynuacji „*Pani Dulskiej*”, od której wystawienia Teatr Jaracza bierze swój początek.

Sezon 2026/2027 i 2027/2028

W obliczu gwałtownych przemian, których doświadczamy w ostatnim czasie, trudno dziś przewidzieć jak będzie wyglądał świat w 2027 i 2028 roku. Szczegółowy program tych sezonów będzie wypracowywany sukcesywnie z Radę Programową działającą w Teatrze, z zespołem artystycznym oraz z Teatralną Radą Młodych. Wśród artystów, którzy przyjęli moje zaproszenie do współpracy w tych sezonach są: **Wiktor Rubin, Michał Siegoczyński, Jagoda Szelc, Michał Buszewicz, Marcin Liber, Kuba Kowalski, Krzysztof Skonieczny, Joanna Drozda, Pamela Leończyk.**

EDUKACJA

Ważnym obszarem aktywności Jaracza będą działania edukacyjne. Ich głównym odbiorcą chciałbym uczynić młodzież szkolną, zwłaszcza licealną. Wokół spektakli dla tej grupy skonstruujemy zestaw działań edukacyjnych: dyskusji, spotkań, warsztatów. Będziemy ściśle współpracować ze szkołami i przedszkolami z Olsztyna i województwa warmińsko-mazurskiego, budować z nimi partnerstwa. Powstanie **sieć Ambasadorów Teatru Jaracza** złożona z nauczycielek i nauczycieli, animatorów w Domach Kultury.

- **Teatralna Rada Młodych** – Zamierzam powołać nowe ciało doradcze złożone z młodych ludzi. Powstanie w ten sposób środowisko współpracowników - licealistów oraz studentów - które będzie współtworzyć wydarzenia i aktywnie włączać się w życie teatralne (rozwińcie inicjatywy Klubu Skautów Teatru Jaracza).
- **Lekcje teatralne** – zajęcia odbywające się zamiejscowo w szkołach czy klubach seniora na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Mobilny edukator teatralny, który dociera do mniejszych miejscowości oraz osób z niepełnosprawnościami niweluje bariery w dostępie do kultury – pozwala grupom skorzystać z zajęć jednocześnie oszczędzając czas i pieniądze uczestników na dodatkowy dojazd do teatru.
- **Czytania performatywne dla młodzieży** – seria wydarzeń wokół tekstów dramatycznych (nowych i dawnych) składająca się z prezentacji wybranych tekstów, warsztatów i spotkań z twórcami (nawiązanie do dawnego cyklu w Jaraczu „Teatr przy stoliku”).
- **Słowem wstępu** – krótkie wprowadzenia dla widzów robione we foyer bezpośrednio przed spektaklem.
- **Rodzice w teatrze** – warsztaty dla dzieci w czasie spektakli granych dla dorosłych.

PROJEKTY SPECJALNE

- **Olsztyńskie Spotkania Teatralne** – kontynuacja i wzbogacenie programu o spektakle zagraniczne, taniec, działania interdyscyplinarne.

- **Mikrorezydencje** – projekt służący wspieraniu artystów młodego pokolenia, rozwojowi działalności twórczej i artystycznej, a także poszerzaniu działalności Teatru Jaracza o nowe inicjatywy. W ramach mikrorezydencji będą mogły powstawać dzieła, wydarzenia, warsztaty i inne przedsięwzięcia.
- **Scena Inicjatyw Aktorskich** – projekt umożliwiający aktorkom i aktorom Teatru Jaracza sprawdzenie swoich sił w innych rolach związanych z tworzeniem sztuk teatralnych.
- **Teatr Jaracza na zamkach gotyckich** – kontynuacja

KOMUNIKACJA, PROMOCJA, DOSTĘPNOŚĆ

Ważną zmianą, którą będę chciał wprowadzić w Biurze Sprzedaży Biletów i Dziale Promocji, jest **planowanie repertuaru teatru i wprowadzanie do sprzedaży biletów z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem**, żeby mieć odpowiednio dużo czasu na wypromowanie przedstawień i sprzedaż jak największej liczby miejsc. Moim dążeniem będzie ogłaszanie go na trzy miesiące do przodu. W ten sposób będzie można wprowadzić **system przedsprzedaży biletów w atrakcyjniejszych cenach**. Chciałbym również zdynamizować ich sprzedaż poprzez wprowadzenie stref biletowych na widowni **i bardziej różnicując – w zależności od miejsca – ich cenę**. Innym sposobem zdynamizowania sprzedaży biletów jest zróżnicowanie cen, uzależniając od dni tygodnia. W dni „najtrudniejsze” frekwencyjnie wprowadzimy bardziej atrakcyjne ceny. Dzięki temu dotrzemy też do osób, dla których cena biletów może być barierą.

1. **Wypracowanie nowej identyfikacji wizualnej Jaracza:** logotypu (bardziej podkreślającego stuletnia historię olsztyńskiej sceny), strony www, spójnej formy materiałów wizualnych.
2. Najistotniejszym medium wykorzystywanym w działaniach promocyjnych powinien stać się **internet** (Social Media: Facebook, Instagram, TikTok; rozbudowanie list mailingowych, program lojalnościowy, współpraca z blogerami i influencerami, Google Ads.).
3. Dotarcie do **nowej publiczności** (osoby z niepełnosprawnościami, studenci i studentki, młodzież licealna, 30 latkowie, lokalni aktywiści: sołtysi i sołtyski, Ukrainki i Ukraińcy).
4. Zatrudnienie **specjalisty/ki ds. dostępności** odpowiedzialnej za wprowadzenie do stałego repertuaru przedstawień z audiodeskrypcją oraz tłumaczonych na Polski Język Migowy.
5. Dla środowiska teatralnego (jurorów, kuratorów festiwalu, dziennikarzy i krytyków), raz w roku będziemy organizować **Showcase** (pokaz w jeden weekend premier danego sezonu).

II.3. Sposób optymalizacji pracy (projekt planowanej struktury organizacyjnej)

Przy projektowaniu zmian w Teatrze Jaracza, konieczne jest **zachowanie ciągłości instytucjonalnej i podkreślenie wartości pracującego w instytucji zespołu**. Zgodnie ze statutem teatru proponuję **utrzymanie dwóch stanowisk wicedyrektorskich**. Obejmą je osoby zajmujące się zarządzaniem teatrem w wymiarze organizacyjnym. Do pełnienia funkcji drugiego zastępcy zaproszę **Andrzeja Fabisiaka** – wieloletniego dyrektora i zastępcę dyrektora Teatru Jaracza, bardzo mu oddanego, świetnie znającego lokalny kontekst i realia, w jakich funkcjonuje teatr. Ze względu na duże wyzwania, które stoją przed dyrektorem teatru w obecnej kryzysowej sytuacji – społecznej i ekonomicznej, mając na uwadze dobro zespołu, zatrudnię **zastępcę dyrektora ds. organizacyjno-finansowych**, wyłonionego/ą w otwartym konkursie.

Za kształtowanie oferty artystycznej odpowiedzialny będzie dyrektor naczelny w bezpośredniej współpracy z nowo powołaną **Radą Programową**. Przejrzystość prowadzenia Teatru utrzymywanego z publicznych pieniędzy będzie zapewniona przez społeczną kontrolę, sprawowaną przez Radę. Powołanie Rady Programowej nie zwiększy ogólnego stanu zatrudnienia w teatrze. Rada Programowa składać się będzie z kierowniczką literackiej, edukatorki, co najmniej jednego przedstawiciela zespołu aktorskiego, przedstawiciela Organizatora i Ministerstwa, jak i lokalnych autorytetów. Ważnym zadaniem będzie

zorganizowanie trybu pracy Rady, w ten sposób by miała ona realny wpływ na kształt programu artystycznego Teatru.

W Biurze Sprzedaży Biletów zamierzam oddelegować osobę do **aktywnej sprzedaży**. Do obowiązków osoby zatrudnionej na tym stanowisku będzie należało aktywne (w terenie) pozyskiwanie nowych odbiorców spektakli Teatru Jaracza oraz nawiązywanie nowych kontaktów z firmami prywatnymi, domami kultury, instytucjami oraz dopasowywanie oferty indywidualnej do potrzeb odbiorców.

Z pewnością chciałbym **wzbogacić zespół o specjalistę/kę ds. fundrisingu i sponsoringu**. Do jej obowiązków będzie należało śledzenie wszelkich możliwości zabiegania o środki zewnętrzne: współpraca z dyrektorem naczelnym przy tworzeniu koncepcji finansowania Teatru Jaracza, przy strategii pozyskania sponsorów, monitorowanie realizacji przyjętego planu, opracowywanie ofert sponsorskich dla zróżnicowanych wydarzeń, ustalanie warunków umów oraz nadzór nad ich realizacją, utrzymywanie długofalowych relacji biznesowych.

Wdrożenie tej korekty organizacyjnej będę przeprowadzać etapami, w konsultacji ze związkami zawodowymi i z poszanowaniem dotychczasowej kultury organizacyjnej Teatru. Szczegółowy plan optymalizacji pracy i zatrudnienia będę mógł przedstawić po dogłębnym poznaniu zespołu, czyli po pierwszym sezonie pracy w Teatrze im. Jaracza w Olsztynie.

II.4. Gospodarowanie środkami finansowymi oraz pozyskiwanie funduszy zewnętrznych

W sferze gospodarowania środkami finansowymi jednym z ważniejszych zadań jest **zwiększenie poziomu przychodów własnych** (powrót przynajmniej do stanu sprzed pandemii tj. 1,6 mln zł.). Istotne jest również bardziej efektywne wykorzystanie bazy lokalowej i zasobów teatru (komercyjne wynajmy, wyjazdy na festiwale itd.), oraz staranne programowanie działalności, by wyeliminować przypadki inwestowania znacznych funduszy w produkcje pokazywane następnie zaledwie kilka razy. Skuteczność tych działań będzie kluczowa dla przyszłości teatru, biorąc pod uwagę podniesienie płacy minimalnej, kryzys finansów samorządowych, podwyżka cen energii, odpływ widzów związany z pandemią i częstymi przypadkami odwoływania spektakli. Dodatkowo Ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku nakłada m.in. na dyrektorów instytucji kultury obowiązek podjęcia działań celem ograniczenia zużycia energii elektrycznej o co najmniej 10%, co również może wpłynąć na stan finansów Teatru.

Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych będzie dla mnie ważnym elementem polityki finansowej (patrz. zatrudnienie specjalisty/ki ds. fundraisingu i sponsoringu). Oto wybrane przykłady programów, w których zamierzam starać się o dodatkowe środki finansowe:

1. **Przestrzenie Sztuki** (kontynuacja programu)
2. **Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027**,
3. **Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy** wspiera działania na rzecz dobra publicznego w zakresie edukacji i rozwoju lokalnego. Dofinansowuje warsztaty edukacyjne w ramach dziedzictwa kulturowego i twórczości artystycznej dzieci i młodzieży. Szczegóły: <http://www.citibank.pl/poland/kronenberg/polish/9637.htm>.
4. **Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza** finansuje lub współfinansuje projekty, zgodnie z celami określonymi w statucie Fundacji, tj. **promocja i wspieranie kultury jako dziedzictwa narodowego, w tym spektakli i wydarzeń teatralnych**.

W obszarze współpracy międzynarodowej będę chciał pozyskać środki z:

1. **Funduszu Wyszehradzkiego**
2. **Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej**,

3. **Goethe-Institut w Warszawie** (patrz. rekomendacje),
4. **Kreatywna Europa 2021-2027** (Komponent Kultura) - programu Unii Europejskiej,
5. **Funduszy Norweskich** (program Kultura).

W ramach nadzoru nad gospodarką finansową Teatru będę regularnie (raz w tygodniu) organizować spotkania dyrekcji z kierownikami działów w celu monitorowania sytuacji finansowej, oceny płynności i efektywności działania. W trakcie tych spotkań raportowany będzie bieżący stan zadań. Pozwala to na wczesne wykrywanie niepożądanych czynników i odpowiednią na nie reakcję.

II.5. Efektywne wykorzystanie bazy lokalowej i zasobów Teatru

- Przygotowanie atrakcyjnej oferty wynajmu przestrzeni teatralnych (zdjęcia, opis techniczny scen i foyer Teatru, udostępniony na stronie www).
- Organizacja imprez zewnętrznych w terminach niekolidujących z repertuarem Teatru.
- Uruchomienie wypożyczalni kostiumów i rekwizytów znajdujących się w magazynach.
- Teatr posiada wspaniałe pracownie i świetnych specjalistów od produkcji dekoracji, mebli i kostiumów. Wzorem wielu innych teatrów w Polsce będziemy przyjmować zlecenia od innych instytucji kultury (mniejsze teatry, muzea, galerie, domy kultury).
- Współpraca z grupami teatralnymi działającymi na terenie województwa (**AUTentYcZni My, Pracownia Pryzmat, ARToffNia**)

II.6. Współpraca z samorządami, z organizacjami pozarządowymi i ośrodkami kształcenia artystycznego

Teatr Jaracza w Olsztynie ma wiele do zaoferowania stowarzyszeniom, fundacjom, innym instytucjom publicznym oraz sektorowi prywatnemu: począwszy od wkładu własnego w postaci udostępnienia infrastruktury i obsługi, skończywszy na wieloaspektowej współpracy merytorycznej. **Dzięki współpracy z nimi można poszerzyć ofertę kulturalną i realizować projekty finansowane ze środków niedostępnych Teatrowi Jaracza.** Jestem przekonany, że działając w przemyślanym partnerstwie można osiągnąć znacznie więcej.

Instytucje i podmioty, z którymi będę współpracować i budować partnerstwa:

- Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie,
- Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie,
- Instytut Północy im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie,
- Integracyjny Teatr Tańca AUTentYcZni My (nawiązanie do tradycji jeszcze z czasów dyrekcji Sewruka, kiedy to amatorski teatr Pantomima Olsztyńska Głuchych współpracowała z Teatrem Jaracza),
- Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku i Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie,
- Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu,
- Fundacja Borussia i Fundacja Burdąg,
- Teatr Niezbyt Zwyczajny w Jezioranach, Węgałty, Stowarzyszenie Twórców i Orędowników Kultury „Anima” w Kobylosze.

II.7. Policealne Studium Aktorskiego im. Aleksandra Sewruka

Tym, co najbardziej motywuje do ukończenia Policealnego Studium w Olsztynie, jest możliwość wzięcia udziału w trzech spektaklach dyplomowych. Dołożę wszelkich starań, aby praca nad dyplomami dawała możliwość zetknięcia się z czołowymi reżyserami (Cezary Tomaszewski, Weronika Szczawińska, Jagoda Szelc) i procesem pracy twórczej nad spektaklem jako narzędziem wypowiedzi artystycznej. Do przygotowania dyplomów zaprosiłem również

absolwentów tego studium tj. Piotra Głowackiego, Piotra Wawra czy Macieja Pestę. Nawiązałem kontakt z **Wydziałami Reżyserii warszawskiej AT i krakowskiej AST** w celu budowania partnerstwa strategicznego z tymi uczelniami. Zamierzam również podtrzymać współpracę Studium z Teresą Nawrot i Redutą Berlin.

III. WDROŻENIE PROGRAMU

Mam świadomość, że do realizacji przedstawionych powyżej pomysłów potrzebny jest plan wdrożenia, kontroli i ewaluacji. Jestem zwolennikiem systemu pracy, w którym delegowanie zadań wiąże się z jednoczesnym przyznaniem uprawnień, a w konsekwencji również i odpowiedzialności za powierzone zadanie. Realizacja zadań powinna polegać na ocenie przydatności i spójności z wizją oraz strategią teatru. Musi odbywać się w określonym czasie, w optymalny sposób wykorzystując ustalone zasoby, w ramach założonego budżetu oraz pod kierownictwem wyznaczonej osoby. Podejmowane działania muszą podlegać regularnej kontroli i ewaluacji, tak by w razie potrzeby, móc je modyfikować. Niezbędne jest również określenie ryzyka i podjęcie działań, które zminimalizują negatywne skutki jego oddziaływania.

Za najpilniejsze w pierwszym półroczu mojej kadencji uważam **podjęcie działań naprawczych oraz upodmiotowienie zespołu poprzez zwiększenie jego decyzyjności. Ten cel osiągnę poprzez m.in:**

1. Powołanie **Rady Programowej**.
2. Powołanie **Sceny Inicjatyw Aktorskich**.
3. Przeprowadzenie „rozmów sezonowych” z całym zespołem aktorskim.
4. Regularne **szkolenia** dla pracowniczek i pracowników **w zakresie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji** (poważam komisję antymobbingową i osoby zaufania).
5. Konsultowanie z pracownikami, kadrą kierowniczą oraz zakładowymi organizacjami związkowymi zmian w obszarze polityki kadrowej.
6. Stworzenie **katalogu dobrych praktyk** w porozumieniu z zespołem (tj. ogłaszanie repertuaru z trzymiesięcznym wyprzedzeniem, wywieszanie okólników obsadowych na początku sezonu – a najpóźniej na dwa miesiące przed rozpoczęciem prób).
7. Powołanie **zespołu ds. obchodów 100-lecia Teatru w Olsztynie i 80-lecia Teatru Jaracza**.

Ponadto niezwykle istotne będzie dla mnie otwarcie Teatru na społeczności skupione wokół Teatru.

1. We współpracy z Wydziałami Reżyserii Dramatu warszawskiej i krakowskiej szkoły teatralnej (patrz: rekomendacje) stworzenie systemowego **programu rezydencji artystycznych dla młodych reżyserek i reżyserów**.
2. **Powołanie do istnienia Teatralnej Rady Młodych** i wraz z nią stworzenie szerokiej i kompleksowej oferty programowej dla młodzieży.
3. We współpracy z Wydziałem Socjologii UWM i dr Radosławem Sierockim przeprowadzanie regularnych **badania publiczności** Teatru Jaracza w Olsztynie.
4. **Zatrudnienie specjalisty/ki ds. dostępności**.
5. Zadbanie o **ład przestrzenny wokół Teatru i na fasadzie budynku Teatru** - zaprojektowanie estetycznych nośników na plakaty, afisze i repertuary, stojaki na rowery. Więcej zieleni wokół budynku Teatru: Olsztyn – Miasto Ogrodów.

Warszawa, 28.03.2023

(miejscowość i data)

Paweł Dobrowolski

(czytelny podpis kandydata)